

Txuma Murugarren
“Diskoak garestiegiak
dira, askoz merkeagoak
izan behar lukete”

❑ *Ezpalak*
❑ *Ihesi*

❑ *Denbora-pasak*
❑ *Makina bat kontu*

Elkarrizketak
Euskal editoreen
iritziak aurtengo
Azokaz

ARGIA

erdiko kaiera

kultura eta aisia

42. Durangoko Azoka: abenduarien 5etik 9ra bi(d)artean

Durangoko Euskal Liburu eta Disko Azokaren 42. ekitaldia abian da. Bete-betean ari duzu abenduaren 5etik 9ra bitartean. Gerediaga Elkarteak buru-belarri jardun du prestaketan urte osoan. Ez du, antza, umorea galdu horregatik, Umorea baita Azokako gaia. Ekitaldi parrasta izanen da umorearen zioz, baita jende parrasta hauen inguruan igurikatu ere. *Maiatz* literatur elkarteak jasoko du Argizaiola saria, bere 25. urteurrenaren kari. Durangon, alabaina, zenbakiak dira distira egunotan: 317 stand, 554 nobedade eta 61 parte-hartzaile. Guk geuk, “geure” Azoka hizpide, liburu ekoizpenaren arima eta motore diren hainbat editoreren berbak paratu ditugu erreportaje honetako orriotan. Txuma Murugarren musikariak berriz, berezko “doinua” jarri die orriei. Durango kari, kultur berriak lau haizetara aldarri.

DANI BLANCO

MIKEL ASURMENDI

Durango kari, gailu berriak lau haizetara aldarri

BATASUNA ETA ELKARLANA berbak –euskal kultur gintzak behar duen bitasuna– hobetsi genituen orriotan iaz, Durangoko Azokaren karietara. Kultur kontsumoaren etorkizunaz gogoetatu genuen, baita euskal kultur industria botila legez irudikatu ere. Erdi betea edo hutsa baino, botilaren beste erdia zerez bete behar den arrazoitu beharra adierazi genuen. Iaz ibilitako ildo beretik hurbildu gara Durangoko Azokara aurten ere. Iazko ARGIAko azalean zetorren Olentzeroren bidetik gatoz. Olentzero moderno irudikatu zigun Marko marrazkigileak. Zakuaren orde, MP3 Playerra zekarren bizkarrean.

42. Azokako kartelean Olentzero ageri da. Biluzik. Igotz Ziarreta egileak *Jantzi Euskara* izeneko kartelean aipu egiten dio aurtengo gaiari. Umorea da gaia. Umorea-parrastada eskainiko duten artista parrastaren izenak, pertsona omenduenak nahiz saritutako elkarteak ezagutzen ditugu jada. *Maiatz* literatur elkarteak da saritua –parrasta Ipar Euskal Herriko elea da, parrastada berriz, Bizkaikoa–.

“Jantzi euskara” diosku umoretsu Olentzero biluziak: liburuak eta diskoak eskaintzen dizkigu jantzi gisara. Liburuak eta diskoak dira Azokaren berezko izenak eta gailuak. Azokako nahiz kultur industriaren izen berriak parrastan datoz urtetik urtera. Blog edo txat izenez gain, PDF edota MP3 Record Player izenak, berbarako, heldu dira.

Azoka “geure” etxera iritsi zen aspaldi

Aurtengo ekitaldia “trantsizio”-ko Azoka bezala iragarri du hedabideren batek. Trantsizioak gauden egoeratik edota tokitik beste norabait joateko eta finkatzeko aldi bezala ulertzen ditugu guztiok. Trantsizio garai honetan diskogintzaren industria krisi bete-betean sartuta bide dago. Liburuak ere, paperezko euskari gisa, bide beretik joango ote den beldurrez dihardute bere sustatzaileek.

Nora ote goaz? Horra galdera. Durango ez da kultur industria ekoizpenaren agerle soila –jainkoak libra gaitzala, eta deabruak babestu– gal-

derak eta iradokizunak pausatzeko gunea eta unea da, gure kultur industria txikiari buruz gogoetatzeko ekimena. Eta hara, “geure” liburuaren eta diskoaren Azoka txikia –baina handiena– garatuz joan den batean, azoka bera garai bateko gune fisiko egonkorra izatetik gure etxeko gune izatera pasa da aspaldion. Agerkariak lehenik, irratiak eta telebistak gero, izan dira azoken eta merkatuen ekarleak eta transmisoreak. Internetek azoka –merkatua jagoitiki– finkatu du geure etxean. Areago, mundu mailako merkatu honetan, merkatu globala, eredu berriak indartzen ari dira. Johannes Gutenbergen aroaren amaieran gaude –bost mende luze iraun duen aroa, ez da gutxi arraioa–. Egun PDFak eta MP3ak beste, berbarako, Kindle gailua munduratu eta merkaturatu da berriki. Irakurtzeko gailua ez ezik jostailutzat ekarria da Kindle delakoa. Folio erdiko tamaina duen E Ink berripaper elektronikoa duzu: 300 gramokoa. Internetera konektatu zaitezke –ez duzu ordenagailuaren beharrik– bere bidez. Liburuaz gain, PDF artxiboak ere irakurri ditzakezu. Ezaugarri eta xehetasun guztiak Interneten dituzu, noski. Bost berbetan: bide berriak ireki ditzake liburugintzan. Publizitateko gailu eta eremu egokia izaki, gainera.

Trantsizio garai honek nora garamatzen sumatu dut. Azokak –azokek– beste izen propio bat bere egin zu(t)en aspaldi: digitalizazioa. Ez naiz azitia ez Cristobal Colon berria, bistan da. Durangon, diskogintzan eta liburugintzan ari direnek lelotzat hartu naute dagoeneko. Aspaldion jakina dena iragartzen ari naiz. Munduko lau haizetara zabalduko berrien

iragarle motela besterik ez naiz, zahar berrien –edota berri zaharren– aldarrikatzaile: “Munduaren berri teknologia eta gailu berrien bidez zabaldu da aspaldi motel!”. Hara, Durangoko Azokak gogoetatzeko eskaintzen digun parada profita-tu nahi izan dut. Ez da gutxi gogoetatze soila ere. ■

ARGIAko eskaintzak

ARGIAko Egutegia hostokatzen ederto iraganen duzu 2008 urtea. Aurtengainera, mahai egutegi bertsioan ere eskura dezakezu. Gure katalogoa urtetik urtera sendotuz doa. Mihiluze eta Naturpolis dituzue aurtengo eskaintza paregabeak. Naturpolis etxeko ilustrazioez eta diseinuaz ondo baino hobeto moldatua dator, apain-apain. Inguru-neaz eta naturaz jabetuko zara, baita ondo ilustratuko ere. Galdererantzunetan Lohiker maltzurra izanen duzu pare-parean. Telebistako Mihiluze saioaren zale bazara berriz, orain duzu aukera zure trebetasuna lantzeko. Ziur zuk uste baino bizkorragoa zarela. Hona gure eskaintzak, paregabeak. Aipatu hauek, baita askoz gehiago ere.